

HAVAS LÁSZLÓ
PUBLIKÁCIÓS LISTA
FRISSÍTÉS: 2012. JANUÁR 22.

A) LEKTORÁLT/REFERÁLT TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK (A MAB-NAK A TÖRZSTAGSÁGRA VONATKOZÓ SZEMPONTRENDSZERE ALAPJÁN, LÁSD A FÜGGELÉKET)

I. Szakkönyv, monográfia

1. Külföldön idegen nyelven

2. Magyarországon idegen nyelven

1. P. Annii Flori. Opera quae extant omnia. Curavit et edidit Ladislaus Havas. ΑΓΑΘΑ (Series Latina), Debrecini 1977, 271. (ISSN 1219 7130; ISBN 963 472 188 5)
2. Iohannis Nadányi: Florus Hungaricus. [Édition bilingue]. Curavit et redigit Ladislaus HAVAS contribuentibus Hajnalka ÓBIS, Stephano SZABADI, Gabriele SZUCS, Agnete OROSZ, Levente TAKACS, Emerico TEGYEY. ΑΓΑΘΑ XI. Debrecini 2001, 456. (ISSN 1219 7130; ISBN 963 472 623 2)
3. Iohannis Nadányi: Opera Selecta. Edidit Ladislaus Havas. De auctore et de historiographia saeculorum XV et XVII Hungarica scripsit Ladislaus Havas (Postface écrite par László Havas). Societas Neolatina Hungarica – Sectio Debreceniensis, Debrecini, MMII, 252.(ISSN 1789-8838)
4. Sancti Stephani regis primi Hungariae Libellus de institutione morum. Textum edendum curavit, apparatu critico et translatione instruxit Ladislaus Havas. ΑΓΑΘΑ (Series Latina II.), Debrecini 2004, 51. (ISSN 1219 7130)
5. Sancti Stephani regis primi Hungariae Libellus de institutione morum sive Admonitio spiritualis. Saint Étienne de Hongrie. Textum edendum curavit, apparatu critico instruxit Ladislaus Havas, translatione Franco-Gallica instruxit Iohannes-Petrus Levet. Saint Étienne de Hongrie : Petit traité d'éducation morale ou Exhortation spirituelle. Texte établie avec notes critiques par László Havas, traduit par Jean-Pierre Levet. ΑΓΑΘΑ (Series Latina III.), Debrecini MMVIII, p. 91 + p. 38 avec tableaux. (ISBN 978-963-473-112-2 ; ISSN 1219 7130)
6. Corpus rei publicae. Studia historico-philologica collecta. ΑΓΑΘΑ IX, Debrecini, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2002, 469. (ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 630 5)

3. Külföldön magyarul

4. Magyarországon magyarul

1. Florus az organikus világgép első egyetemes megszólaltatója. Monográfia. Orbis litterarum – Világirodalmi sorozat 20. Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011. 440 lap. ISSN 1416 7298; ISBN 978 963 318 112 6

Szövegfordítások :

1. Florus: Róma háborúi. Ford. utószó, jegyzetek: Havas L. Bp., Európa Könyvkiadó, 1979, 248. (ISBN 963 07 1881 2 ; ISSN 0324-6469)
2. Cornelius Nepos: Híres férfiak. Ford., utószó, jegyzetek: Havas L. Budapest, Európa Könyvkiadó, 1984. 254. (HU ISSN 0324-6469)

3. M. Tullius Cicero: Válogatott művei. (Utószót írta, a válogatásban, fordításban részt vett: Havas László) Bp., Európa Kiadó, 1974, 546; 2. kiad., 1987, 620. (ISBN 963 07 4284 5)
4. M. T. Cicero: Az istenek természete (Ford. és a jegyzeteket készítette Havas L., Bp., Helikon Kiadó, 1985, 249. HE 117 – ISBN 963 207 485 8; ISSN 0231 4789)
5. Válogatások a Hippokratészi gyűjteményből (Vál. és részben ford. Havas L.) Bp., Gondolat Kiadó, 1991, 17-90. (ISBN 963 282 466 0)
6. Somnium Scipionis. Ford. Havas L., in: Cicero: Az állam. Bp. Akadémiai Kiadó, 1995, 192-200. (ISBN 963 05 6922 1)
7. Historia Augusta. Bevezetés, részben fordítás: Havas L. Debrecen, Multiplex Media – Debrecen University Press, 2003, 633. (ISBN 963 210 298 3)
8. Cicero: Az istenek természete. Fordítás, jegyzetek, utószó: Havas L. Szeged, Lazi Könyvkiadó, 2004, 276. (ISBN 963 9416 83 5)
9. Marcus Tullius Cicero: Tusculumi eszmecsere. Utószó: Havas L. Budapest, Allprint, 2004, 331-373. (ISBN 963 9575 10 0)
10. Marcus Tullius Cicero: Somnium Scipionis (Scipio álma) és a versek fordítása. In: Cicero: Az állam. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007. 182-189. (ISBN 978 963 05 8442 5)
11. Rozgonyi József (1756-1823): Kételemek a kanti tanszcendentális idealizmus alapelveivel kapcsolatban (1792) Ford. és jegyzetek. In: Magyar Remekírók. Új folyam. Magyarországi gondolkodók. 18. század. Bölcsészettudományok I. szerk. Tüskés Gábor. Kortárs Könyvkiadó Budapest, 2010. pp. 153-156 (ford.) és 853-857 (jegyz.) (ISBN 978 963 9985 17 9, ISSN 0133-1035)

II. Egyetemi/főiskolai tankönyv

1. Külföldön idegen nyelven
2. Magyarországon idegen nyelven
3. Külföldön magyarul
4. *Magyarországon magyarul*
  1. Cicero: Oratio in Catilinam prima (Auctores Latini I. Bp., Tankönyvkiadó, 1965, két újrakiadás)
  2. Caesar: A polgárháború. Commentarii de bello civili. Auctores Latini IX. Bp., Tankönyvkiadó, 1969, 343.
  3. Itália őstörténete és Róma története a kezdetektől a köztársaság koráig. Bp. 1986, 76, többször újrakiadva)
  4. Cicero: De signis. Auctores Latini IV. Bp. Tankönyvkiadó, 1968, 1987, 160.
  5. Vergilius Eklogái. Vergilii Eclogae (A szöveget gondozta, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Havas L.) Auctores Latini XIV. Bp., Tankönyvkiadó, 1971 (2. kiad.: 1987), 148.
  6. Vergilius: Aeneis VII-XII. (Társszerzők: Gesztelyi Tamás, Havas László, Németh Béla, Tegye Imre). Havas L.: VII. ének: előszó, jegyzetek. Auctores Latini XXII. Bp., Tankönyvkiadó, 1990, 2. kiad.: 2001.), 14-17; 33-96.
  7. Szemelvények a római levéltudományból (Társszerző: Szekeres Csilla) Havas L.: bevezető. Auctores Latini XXIV. Debrecen, 1995, 5-28. (ISSN 0230 449X; ISBN 963 472 0161)
  8. Bevezetés az ókortudományba I. A görög és római világ írásos és tárgyi emlékei (Introductio in Studia Antiqua I. Fontes et Monumenta Mundi Graeco-Latini). ΑΓΑΘΑ II. Harmadik javított és bővített kiadás, 408 lap. (Editio tertia emendata et aucta). Sub Aegide Societatis Studiorum Antiquorum hoc volumen redegerunt Ladislaus Havas et Emericus Tegye. A kötetben: Havas László: A szövegkritika, 73-112. I. Debreceni

Egyetemi Kiadó (University Press), Debrecen, 2009.(ISSN 0418-453X; ISBN 978-963-473-306-5)

III. Könyvfejezet

1. Külföldön idegen nyelven

2. Magyarországon idegen nyelven

1. From Separate Local Workshops to Unified National Framework – Becoming Part of International Institutions. Second Half of the 20th Century and the Beginning of the Third Millennium. In: Companion to the History of the Neo-Latin Studies in Hungary. Bp. 2005, 77-94.
2. Benevolo lectori salutem....Praefatio. In: Glossarium totius Latinitatis Latino – Hungaricum. A teljes latinság latin–magyar glossariuma. Tomus I. fasc. 2. C– confusio. Magyarországi Neolatin Egyesület Debreceni Tagozata, Debrecen, 2005. pp. I-IV. ISBN 963 219 020 3

3. Külföldön magyarul

4. Magyarországon magyarul

1. Az összehasonlító pedagógia a művelődéstörténet szemszögéből, in: Illés Lajosné (szerk.): Összehasonlító pedagógia, Bp., Tankönyvkiadó, 1980, 208-219 (Előzetes: PedSzl., 28/10, 1978, 935-941).
2. Cicero és közönsége. In: Műalkotás - esztétikum - közönség az antikvitásban. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Ókortörténeti Tanszék, Debrecen, 1988, 95-110.
3. A szövegkritika. In: Bevezetés az ókortudományba I. ΑΓΑΘΑ II, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998, 67-100.
4. Róma. Egy világbirodalom politikai, erkölcsi és történelmi eszméi I-II. Antik államelméleti antológia. (Havas L.: előszó, részben fordítás). ΑΓΑΘΑ IV, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998, 5-56 et passim.
5. Bevezetés az ókortudományba III. Az antikvitás története. (Bev. Havas L.) Római történelem (társszerzők: Vilmos L. és Szabó E.). A római kronológia (társzerző: Gesztelyi T.). ΑΓΑΘΑ VI, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1999, 7-8; 63-218;235-272.
6. Bevezetés az ókortudományba IV. A római irodalom története. Havas L.: A latin prózaritmus, Havas L. –Takács L. –Tegyey I.: A római irodalom története. ΑΓΑΘΑ VII, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2001. 75-99; 101-498 passim.
7. Florus Hungaricus (Szerk., bevez.: Havas L.). ΑΓΑΘΑ XI, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2001. I-XXIX.
8. Római történeti kézikönyv. (Írták: Havas L. - Németh György - Szabó Edit. Korona Kiadó, 2001, 11-465 passim.
9. C. Plinii Secundi Naturalis Historia XXXIII–XXXVII. Idősebb Plinius Természetrájk (XXXIII–XXXVII.) Az ásványokról és a művészetekről. Előszó (5-8) és részben lektorálás: Havas L. Enciklopédia Kiadó, Budapest 2001.
10. Sulpicius Severus: Vita Sancti Martini, (előszó, kommentárok: Havas L. In: Ókeresztény latin írók. ΑΓΑΘΑ X, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003, 355-448.
11. Anticiceronianizmus és antitacitizmus mint az európai nemzeti eszme egyik formálója. In: Religió, retorika, nemzettudat régi irodalmunkban. Csokonai Universitas Könyvtár 31. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2004, 530-550
12. Caesar mint hódító Romulus. ΓΕΝΕΣΙΑ. Tanulmányok Bollók János emlékére. Bp, 2004, 169-187.

13. Római és latin irodalom. In: Világirodalom. Főszerk. Pál József. Akadémiai Kézikönyvek. Akadémiai Kiadó, 2005, 121-189.
14. Itália és Róma története a kezdetektől a köztársaság koráig. In: Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: Római történelem. Szerkesztette: Németh György. Osiris Tankönyvek . Osiris Kiadó, Budapest, 2007, 15-98.
15. Uralkodó és polgár antik tükörben I-II. Összeállította Havas László és Kiss Sebestyén. Bevezető tanulmány: Havas László (pp. 9-191) Fordították, magyarázatok, jegyzetek: Burai Erzsébet, Havas László, Kálny Beatrix, Kató Péter, Kiss Sebestyén, Kozma Laura, Kőrösi Imre, Répás László, Szekeres Csilla, Varga Teréz, Végh Judit. ΑΓΑΘΑ XXI. Debrecen, 2007, pp. 920 + 50 kép. (ISBN 978-963-473-096-5; ISBN 978-963-473-098-9).
16. Marcus Tullius Cicero: A törvények. Fordította és a jegyzeteket írta Simon Attila. A fordítást ellenőrizte és az utószót írta Havas László: Cicero jogbölcselete és a globalizáció korának erkölcsisége: az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának* gyökereinél címmel, pp. 95-105, Debreceni Egyetem Állam és Jogtudományi Kara Kiadványai, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008. (ISBN 978 963 693 034 9; ISSN 1785 9859; ISSN 1788-9553)
17. A Populus Romanus „életrajzi regénye” az Antoninusok korából. In: Xenia. Tanulmányok a nyolcvanéves Tegye Imre tiszteletére. ΑΓΑΘΑ XXIV. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Klasszika-filológiai Tanszék. Debreceni Egyetemi Kiadó 2010, pp. 89-98. szerk.: M. Nagy Ilona stb. (ISSN 1219-7130, ISBN 978 963 318 077 8)
18. Szenci Molnár Albert naplója és antik mintaképei. „...mint az gyümölcsös és termett szőlőveszszöc...” Tanulmányok P. Vásárhelyi Judit tiszteletére. Szerk. Stemler Ágnes, Varga Bernadett. Országos Széchényi Könyvtár - Balassa Kiadó. 2010. pp. 51-56.(ISBN 978-963-506-851-7)
19. Róma: Európa megújulásának örök jelképe. In: Eruditio, virtus et constantia. Tanulmányok a 70 éves Bitskey István tiszteletére. I. kötet. Szerk. Imre Mihály, Oláh Szabolcs, Fazakas Gergely Tamás, Száraz Orsolya. Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011. pp. 417-427. ISBN 978 963 318 104 1 I. k.; ISSN 978 963 318 106 5 Ö
20. Egy II. József korabeli latin nyelvű fejedelemtükör Magyarországról. In: Bibliotheca et Universitas. Tanulmányok a hatvanéves Heltai János tiszteletére. Szerk. Kecskeméti Gábor és Tasi Réka. Miskolci Egyetem BTK, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, Miskolc, 2011. pp. 333-340. ISBN 978-963-661-972-5 ~ <http://magyarszak.uni-miskolc.hu/kiavanyok/heltai60> (pdf)
21. Hadrianus mint Pseudo-Alexandros? In: Lustrum. Ménesi út 11-13. Sollemnia aedificii a.D. MCMXI inaugurati. Ediderunt László Horváth, Krisztina Laczkó, Károly Tóth et András Péterffy (Appendix). Typotex Kiadó – Eötvös Kollégium, Budapest, 2011, pp. 1146-1155. ISBN 978 963 279 441 9
22. Havas László - Havasné Deák Gyöngyi: A Szent István-i *Intelme* Karoling-korra visszanyúló vonatkozásaihoz. In: *Survivance du latin et grammaire textuelle. Mélanges offerts à Sándor Kiss à l'occasion de son 70e anniversaire.* Studia Romanica de Debrecen. Hors Série. Réds. Ágnes Bánki et Gábor Tillinger. Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011, pp. 139-154. ISBN 978-963-318-123-2.
23. Carmen unisonum. Szócikk. Magyar Művelődéstörténeti Lexikon LX. A főszerkesztő, Kőszeghy Péter hatvanadik születésnapjára. rec.iti, az MTA Irodalomtudományi Intézetének recenziós portálja, Budapest, 2011. 44-45. ISBN 978-963-7341-89-2
24. István király *Intelmeinek* „karcos bora”. Szócikk. Magyar Művelődéstörténeti Lexikon LX. A főszerkesztő, Kőszeghy Péter hatvanadik születésnapjára. rec.iti, az MTA

- Irodalomtudományi Intézetének recenziós portálja, Budapest, 2011, 84-85. ISBN 978-963-7341-89-2
25. István király Nagy Károly nyomdokán. Szócikk. Magyar Művelődéstörténeti Lexikon LX. A főszerkesztő, Kőszeghy Péter hatvanadik születésnapjára. rec.iti, az MTA Irodalomtudományi Intézetének recenziós portálja, Budapest, 2011, 85-88. ISBN 978-963-7341-89-2

*****

IV. Szakfolyóiratban, konferencia-kötetben, gyűjteményes kötetben megjelent tanulmány

Külföldön idegen nyelven

1. Catilina en Hispanie ultérieure. Wissenschaftliche Zeitschrift der Univ. Rostock 23. Jhg. 1974, 229-232.
2. Rome and Egypt in the 60s. B. C. *Studia Aegyptica* 3. 1977, 39-56.
3. La place de l'Orient et l'Occident dans les projets du mouvement de Catilina. *Poblemla Anticsnoj Isztorii i Kulturi*, Jereván, 1979. II., 493-498.
4. Virgile: Les transformations d'une image poétique du monde. *Reflets d'Humanisme*, 1982. 70. 3-10.
5. Le Virgile de l'Énéide et Régime d'Auguste. *Concilium Eirene XVI. Proceedings of the 16th international Eirene Conference, Prague 31. 8-4.9.1982. Vol. 3.(1983).*
6. Geschichtsphilosophische Interpretationsmöglichkeiten bei Cornelius Nepos. *Klio* 67. 1985, 502-506. <http://www.c3.hu/~klio>
7. La conjuration de Catilina et le passage de Rome de la République au Principat. *Antiquitas XIV. Acta Univ. Wratislaviensis*. 1987, 33-49.
8. Floriana. *Athenaeum (Università di Pavia)*, 77, 1989 1-2., 21-39.
9. La place de quelques manuscrits d'Italie dans le stemma des manuscrits de Florus. *Helikon (Italia)* 29. 1989, 1-21.
10. L'idée d'État dans les discours consulaires de Cicéron. *Ciceroniana VII. Atti del VII Colloquium Tullianum. Varsavia 1989. 11-14. Maggio, Roma. Centro di Studi Ciceroniani 1990, 133-147.*
11. A contribution to the identification of a new, non-type "e" Florus manuscript without transposition. *Athenaeum* 79. 1991, 252-256.
12. Stellenwert und Relevanz eines Kodexes von Cambridge (Corpus Christi College, 313-1 Cam) in der Florus-Texttradition. *Speculum Antiquitatis Graeco-Romanae, Studia Ioanni Burian Sexagenario Oblata (Praha) 1991, 97 sqq.*
13. Éléments du biologisme dans la conception historique de Tacite. In: *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt (ANRW)*, vol. II. B 33.4, Berlin, New-York 1991, 2949-2986.
14. Der Stellenwert des Wroclawer Θ-Kodexes (IV F 38 A) in der Florus-Texttradition. *Aevum, (Italia, Milano)* 66 1992, 137-146.
15. La correspondance de Cicéron du point de vue de la sociologie de l'art. *Antiquitas (Wrocław)* 15, 1992, 63-80.
16. Textgeschichte des Florus von der Antike bis zur Frühen Neuzeit, *Athen* 79, 1992, 433-469.
17. Fédéralisme romain dans la conception organique de l'histoire. In: *Federazioni e federalismo nell'Europa antica, a cura di A. Barzano, Milano 1993, 251-264.*

18. La rencontre des Hongrois conquérants avec la civilisation gréco-latine et chrétienne. In: Integrazione – Mescolanza – Rifuto. Incontri di popoli, lingue e culture in Europa dall'Antichità all'Umanesimo. Atti del convegno internazionale, Cividale del Friuli, 21-23 settembre 2000. «L'ERMA» di Bretschneider, Roma, 2001, 239-275.
19. L'influence de l'historiographie latine classique sur le commencement de la littérature latine en Hongrie. « L'eredità classica in Italia e Ungheria fra tardo Medioevo e primo Rinascimento », Atti dell'XI Convegno italo-ungherese Venezia, Fondazione Giorgio Cini, 9-11 novembre 1998 a cura di Sante Graciotti e Amedeo Di Francesco. Editrice "il Calamo" Roma MMI. 83-103.
20. Die Geschichtskonzeption Antonio Bonfinis. In: Diffusion des Humanismus. hrsg. J. Helmuth, U. Uhlack, G. Wather. Wallstein Verlag, Göttingen 2002, 281-307.
21. La survie de la tradition historiographique et la réception d'Antonio Bonfini dans l'historiographie latino-hongroise au dix-septième siècle. In: Culture Europee e Tradizione Latina. Atti del Convegno internazionale di Studi. Cividale del Friuli, Fondazione Nicolò Canussio, 16-17 novembre 2001. Edizione Università di Trieste, 2003, 89-109.
22. Caesar als Romulus der Eroberer. Festschrift für Gerhard Dobesch zum fünfundsechzigsten Geburtstag am 15. September 2004. Wien, 2004. 355-367.
23. Sur l'un des inspireurs possibles de l'idée concernant l'identité européenne. Les *Admonitions* de saint Étienne de Hongrie et la France contemporaine. Discours prononcé à la cérémonie doctorale de l'Université de Limoges, le 6 mai 2008. Acta Classica Univ. Scient. Debrecen. XLIV. 2008, 215-226.
24. L'ideale communale della costituzione mista in Giano Pannonio e le ambizioni imperialistiche del re Mattia Corvino. Studia Historica Adriatica ac Danubiana. Periodico dell'Associazione culturale «Sodalitas Adriatico-Danubiana», Anno II, n. 1 – 2009, Duino Arusina, 24-39. (ISSN 1974-9228)
25. FEC – Folia Electronica Classica (Louvain-la-Neuve) Numéro 17 – janvier-juin 2009. **L'importance de la notion de saeculum dans la littérature romaine de Livius Andronicus à Juvénal et Florus. Tradition et actualisation par László Havas** Professeur à l'Université de Debrecen (Hongrie) <havas@puma.unideb.hu> Le texte ci-dessous a été publié dans le volume XXX de la série des *Acta Universitatis Szegediensis. Acta Antiqua et Archaeologica* : Ibolya TAR, Péter MAYER (Hrsg.), *Klassizismus und Modernität. Beiträge der internationalen Konferenz in Szeged (11-13. September 2003)*, Szeged, 2007, p. 24-33. Il est ici reproduit avec l'aimable autorisation des éditeurs, que nous remercions. La pagination de l'original est donnée en rouge. [Déposé sur la Toile le 30 septembre 2009]
<http://bcs.fltr.ucl.ac.be/FE/17/Saeculum.htm>
26. Miroir de prince et de citoyen chez Salluste et sa fortune dans la Hongrie du Moyen Age et de la Renaissance tardive. Revue des Études Latines, Tome 87. 2010, Paris, 249-271. (ISSN 0373-5737)
27. Ricerche neolatine a Debrecen. Annuario 2005-2006, 2006-2007. Accademia d'Ungheria in Roma. Istituto Storico « Fraknoi ». Lithos Editrice, Róma, 2010. 254-256. (ISBN 978-88-89604-55-1)
28. La conception de l'histoire chez le poète hongrois Janus Pannonius. MRTS Medieval & Renaissance Texts & Studies. Volume 386. Acta Conventus Neo-Latini Budapestinensis. Proceeding of the Thirteenth International Congress of Neo-Latin Studies. Budapest, 6-12 August 2006. General editor: Rhoda Schnur. ACMRS (Arizona Center for Medieval and Renaissance Studies) Tempe, Arizona, 2010. pp. 281-289. ISBN 978-0-86698-434-8

2. Magyarországon idegen nyelven

1. Le panégyrique de Cortesius et les relations diplomatiques entre Mathias Corvin et la Papauté, ACD, 1, 1965, 57-62.
2. Un programme social et économique au déclin de la république romaine, ACD, 2, 1966, 29-42.
3. Pompée et la première conjuration de Catilina, ACD, 3, 1967, 43-54.
4. Mithridate et son plan d'attaque contre l'Italie, ACD, 4, 1968, 13-26.
5. Verrès et les cités de Sicile, ACD, 5, 1969, 63-76.
6. Crassus et « la première conjuration de Catilina », ACD, 6, 1970, 35-44.
7. La monographie de Salluste sur Catilina et les événements qui suivirent la mort de César, ACD, 7, 1971, 43-54.
8. La monographie de Salluste sur Catilina et les événements qui suivirent la mort de César, ACD, 8, 1972, 63-74.
9. Notes sur la candidature de Catilina en 66 avant notre ère, ACD, 9, 1973, 33-40.
10. Le mouvement de Catilina et les esclaves, ACD, 10-11, 1974-1975, 21-30.
11. Fable and historical concept in ancient times. Acta Antiqua Acad. Sci. Hung. 32. 1989. 1-2. 63-73.
12. Les poèmes de Callimaques adressés au roi Mathias Corvin. Acta Antiqua, 1969, 61-63.
13. L'arrière-plan politique du procès *de perduellione* contre Rabirius. Acta Classica Univ. Sci. Debr. XII. 1976, 19-27.
14. La rogatio Servilia (Contribution à l'étude de la propriété terrienne à l'époque du déclin de la république romaine). Oikumene I. 1976, 131-156.
15. Die Catilinarische Bewegung unter dem Gesichtspunkt der sogenannten Popularen- und Optimatenpolitik. Acta Classica Univ. Sci. Debr. XIII. 1977, 11-21.
16. Rome and Egypt in the 60s. B. C. Studia Aegyptiaca 3. 1977, 39-56.
17. Die Catilinarische Bewegung und der Senatorenstand. Acta Classica Univ. Sci. Debr. XIV. 1978.
18. Arrière-plan religieux de la conjuration de Catilina. Oikumene 1978 2., 191-199.
19. The Plebs Romana in the Late 60's B. C. Acta Classica Univ. Sci. Debr. XV. 1979. (1980), 23-33.
20. Zapad i Vosztok v szvjazi sz dvizseniem Katilini. Oikumene, III. 1982, 255-263.
21. From Plato to the "Greek Renaissance". Acta Classica Univ. Sci. Debr. XVII.-XVIII. (1981-1982) 17-21.
22. Rome and the *aurum sacrum*. Oikumene, 4. 1983, 233-248.
23. La conception organique de l'histoire sous l'Empire et ses origines. Acta Classica Univ. Sci. Debr. 19, 99-106.
24. Zum aussenpolitischen Hintergrund der Epitome des Florus. Acta Classica Univ. Sci. Debr. 24. 1988, 57-60.
25. A propos de deux manuscrits (Rom. Vitt. Em. 11E et Rom. Vitt. Em. 2210) de Florus conservés dans la Bibliothèque Nationale de Rome. Acta Classica Univ. Sci. Debr. 25. 1989, 101-114.
26. Havas László – Nemes Zoltán: A disputed place in Florus and the text tradition. Acta Classica Univ. Sci. Debr. XXIV. 1990, 79-86.

27. Zur Geschichtskonzeption des Cornelius Nepos. *Acta Antiqua Acad. Sci. Hung.* 31. 1985-88. 3-4., 401-411.
28. Fable and historical concept in ancient times. *Acta Antiqua Acad. Sci. Hung.* 32. 1989. 1-2. 63-73.
29. Le « Kalevala » latin. *Folia Uralica Debreceniensia* 2. 1991, 31-38.
30. Das geistige Erbe des antiken Roms in den ungarischen Prosaübersetzungen der Spätrenaissance und des Barocks. *Acta Classica Univ. Sci. Debr.* XXVII. 1991, 143-159.
31. Les révoltes des esclaves : la critique des textes. *Acta Ant. Hung.* 33, 1990-1992, 287-293.
32. Das geistige Erbe des antiken Roms und die klassische Geschichtsauffassung in der altungarischen Literatur. In: *Antike Rezeption und Nationale Identität in der Renaissance insbesondere in Deutschland und Ungarn.* Éd.: T. Klaniczay, S. Katalin Németh, Paul Gerhard Schmidt. Bp., Balassi Kiadó. 1993, 53-81.
33. La critique des textes et des humanistes. *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*, 36 (1995), 359-365.
34. A propos de la première théorie d'Etat en Hongrie (*L'Admonition* de Saint Étienne à son fils. Émeric.). *Acta Classica Univ. Sci. Debr.* 33, 1997. 175-87.
35. Florus-Probleme II. *Történeti Tanulmányok VI. HEORTE. Studia in honorem Johannis Sarkady septuagenarii.* *Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth Nominatae, Series Historica L. Hungarian Polis Studies (HPS) 2.* KLTE Debrecen 1997, 141-159.
36. Die Rezeption des Florus bei Johannes Salisbury. *Acta Ant. Acad. Sci. Hung.*, 1998, 38, 315-320.
37. Hat Johannes Malalas die Geschichte des Florus gelesen? *ACD*, 34-35, 1998-1999, 19-23.
38. Romulus Arpinas. Ein wenig bekanntes Kapitel in der römischen Geschichte des Saeculum-Gedankens. *ACD*, 36, 2000, 71-88.
39. Die Geschichtskonzeption Antonio Bonfinis. *ACD*, 37, 2001, 87-107.
40. La Hongrie de saint Étienne entre l'Occident et l'Orient. *Acta Ant. Hung.* 41. 2001. 175-192.
41. Une parodie littéraire et politique de Florus chez Goethe. *Német Filológiai Tanulmányok* 35, 2002, 30-42.
42. La monarchie et la *translatio imperii* en Hongrie au tournant du premier millénaire apr. J.-C. *Acta Classica Univ. Sci. Debr.* 38-39, 2002-2003, 127-142.
43. Sulpicius Severus: *Vita Sancti Martini.* (Bevezetés és magyarázatok) In: *ΑΓΑΘΑ X. Ókeresztény latin írók.* 355-448. *Seriem edendam curat Ladislaus Havas, red. Ladislaus Havas et Emericus Tegye.* Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2003.
44. La rencontre des Hongrois conquérants avec la civilisation gréco-latine et chrétienne. Regards croisés. *Recherches en Lettres et en Histoire. France et Hongrie. Studia Romanica de Debrecen. Bibliothèque Française N° 5,* Debrecen, 2003., 11-34.
45. La naissance de la littérature hongroise en latin (Entre la civilisation byzantine et la culture latine occidentale). *Camoenae Hungaricae* 1 (2004), 7-50.
46. Ricerche sulla letteratura mediolatina e neolatina in Ungheria nella seconda metà del secolo XX e alle soglie del nuovo millennio: Dai centri di ricerche ai programmi nazionali e alle collaborazioni in progetti internazionali. *Camoenae Hungaricae* 2 (2005), 127-142
47. Catull und die Jahresfeier der Gründung Roms. *Studia Catulliana. In memoriam Stephani Caroli Horváth (1931-1966).* *Acta Universitatis Szegediensis. Acta Antiqua et Archeologica* XXIX, Szeged, 2005, 63-76.

48. Puer adhuc scientia grammaticae artis ad plene inbutus est. Mélanges L. Szörényi. CD, Budapest, 2005., No. 74., 11 lap.
49. A propos de la tradition textuelle des Admonitions de saint Étienne. Könyv és Könyvtár XXVII Debrecen, 2005, A Florus Hungaricus az európai Florusok sorában. In: Labor omnia vincit. Mélanges G. Tüskés. Bp. 2005, 27-30.
50. The Possible Connection between Cicero's *De natura deorum* and Philodemus' *Peri basileias*. Epigraphica III. Politica et Cives. Studia Sollemnia in honorem Geyzae Alfoeldy doctoris honoris causa Universitatis Debreceniensis. Hungarian Polis Studies (HPS) 13. Debrecen, 2006, 83-99.
51. Corona Augusti – corona regia (*Per aspera ad astra*). Hercules Latinus. Acta colloquiorum minorum anno MMIV Aquis Sextiis, sequenti autem anno Debrecini causa paeparandi grandis eius XIII conventus habitorum, quem Societas Internationalis Studiis Neolatinis Provehendis diebus 6-13 m. Aug. a. MMVI in Hungariae finibus instituet. Ediderunt Ladislaus Havas et Emericus Tegye. Societas Neolatina Hungarica. Sectio Debreceniensis, Debrecini, MMVI. 97-108.
52. Renovatio imperii – Corona Hungariae regia (*Idea Europae unitae in opusculo sancti Stephani, quod « Libellus de institutione morum sive admonitio spiritualis » inscribitur*. In : ACD XLII, Debrecini, 2006, 193-205.
53. Renovatio imperii – Corona Hungariae regia. In: A Magyar Östörténeti munkaközösség Egyesület jubileumi konferenciája, 2006 Östörténeti Füzetek 4. Farkas Lőrinc Imre Könyvkiadó, 2007, pp. 125-132. (ISSN 1785-0851)
54. Une source possible néoplatonicienne des Admonitions de Saint Étienne de Hongrie : Macrobe. In : ACD XLII, 2007, 169-180.
55. Tradition et actualisation. L'importance de la notion de *saeculum* dans la littérature romaine de Livius Andronicus à Juvénal et Florus. Klassizismus und Modernität. Beiträge des internationalen Konferenz in Szeged (11-13. September 2003). AAASzeged XXX (2007) 24-33.
56. Puer adhuc scientia grammaticae artis ad plene inbutus est. In: "Nem súlyed az emberiség!"... Album amicorum Szörényi László LX. születésnapjára. Főszerk. Jankovics József MTA Irodalomtudományi Intézet, Budapest, 2007, Nyitólap: www.iti.mta.hu/szorenyi60.html , pp. 157-164.
57. Eine an Caesar gerichteter „Fürstenspiegel“ aus der ersten Hälfte der 40er Jahre v. Chr. Kalendae. Studia Sollemnia in Memoriam Johannis Sarkady. Ed. by György Németh. Hungarian Polis Studies (HPS) 16. Budapest – Debrecen, 2008, 169-180.
58. La tradition textuelle des « Admonitions » de Saint Étienne de Hongrie. Acta Antiqua 48, 2008. 103-113.
59. Sur l'un des inspireurs possibles de l'idée concernant l'identité européenne. Les *Admonitions* de saint Étienne de Hongrie et la France contemporaine. Discours prononcé à la cérémonie doctorale de l'Université de Limoges, le 6 mai 2008. Acta Classica Univ. Scient. Debrecen. XLIV. 2008, 215-226
60. Morus Hungaricus sive speculum regium ad principem eius saeculi scriptum quod aevum lucum seu luminum vel summae eruditionis aut illuminationis nominatur, sive fortuna Thomae Mori in Hungaria Latina. Camoenae Hungaricae 4-5 (2007-2008), 121-130.
61. L'«Union Européenne» du Moyen Age et les *Admonitions* de saint Étienne de Hongrie. pp. 75-82. In memoriam István Tóth. Cultus deorum. Studia ad historiam religionum pertinentia. Vol. III. Ókortudományi Dolgozatok Nr. 3, Szerk. Ádám Szabó – Péter Vargyas, Pécs 2008. L'«union européenne» du Moyen Age et les *Admonitions* de saint

- Étienne de Hongrie. *Cultus deorum. Studia religionum ad Historiam. Vol. III. Res medievalia et recentiora ab Oriens ad Europa. In memoriam István Tóth. Ókortudományi Dolgozatok Nr.3.és, 208. 75-82. [Megjegyzés: A kötet címe hibás, helyesen: Cultus deorum. Studia ad historiam religionum pertinentia. Vol. III. Res antiquae, mediaevales et recentiores ab Oriente usque ad Europam. In memoriam István Tóth.]*
62. La cité et l'empire dans la conception de Janus Pannonius et dans la politique de Mathias Corvin. In : *Matthias and his legacy. Cultural and political between East and West. University of Debrecen, Department of History, Debrecen 2009, 149-162. (ISBN 978-963-473-276-1; ISBN 2060-9213)*
63. Patrimonium litterarium et politico-philosophicum Sancti Thomae Mori in Hungaria Latina historica, pp. 191-200. In: *Schola Europaea. Les valeurs de l'Europe – l'Europe des valeurs. Acta Conventus de Schola Europaea a die vicesimo usque ad diem vicesimum quartum mensis Novembris anno MMVII Budapestini, in civitate „Piliscsaba” et Debrecini habiti. Classica – Mediaevalia – Neolatina III. (ΑΓΑΘΑ XXIII), Debrecini MMIX, 423 1. Ediderunt Ladislaus Havas – Ladislaus Takács – Emericus Tegye. (ISBN 978 956 473 294 5)*
64. Les sources chrétiennes de l'*Exhortation*, attribuée à Saint Étienne. À propos de la fortune de la Bible en Hongrie. In: *Pietas non sola Romana. Studia memoriae Stephani Borzsák dedicata. Typotex Kiadó – Eötvös Collegium, Budapest, 2010. 558-569. (ISBN 958 963 9584 24 3)*
65. L'arrière-plan biblique et médiéval de l'*Admonition*, attribuées à saint Étienne de Hongrie. *Camoenae Hungaricae 6 (2009), Institutum Litterarum Academiae Scientiarum Hungaricae nec non Hungaria Latina - Societas Neolatina Hungariae, pp. 5-18 (HU ISSN 1786-5484)*
66. Havas László: *Sulle corrispondenze dell'Admonitio de Santo Stefano con l'epoca carolingia. In: Camoenae Hungaricae 10 (2010, Institutum Litterarum Academiae Scientiarum Hungaricae nec non Hungaria Latina – Societas Neolatina Hungariae, pp. 5-12 (HU ISSN 1786-5484)*

3. *Külföldön magyarul*

1. A Szent István-i *Intelmekek és a hospites*. Közösség, kultúra, identitás. Válogatás a Kultusz, kultúra, identitás (Csíkszereda, 2003. szeptember 26-28.), Közösségek és idegenek (Csíkszereda, 2005. szeptember 14-16.) című konferenciák előadásából. Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2008, 123-127.

-----

4. *Magyarországon magyarul*

1. Atticus pályakezdése, *Antik Tanulmányok*, 8, 1961, 79-85
2. Szenczi Molnár Albert antológiájának keletkezéstörténete, *ItK*, 66, 1962, 339-341.
3. Egy Ady-metafora előzménye, *ItK*, 66, 1962, 738-739.
4. Adalékok *József Attila* két verséhez, *ItK*, 67, 1963, 483-485.
5. A Catilina-mozgalom társadalmi bázisának és programjának kérdéséhez. *Acta universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth Nominatae. Series Historica II. 1963. 15-34.*
6. Cicero és a lovagrend (i.e. 63-58), *AUD Series historica*, 3, 1964, 17-30.
7. Miért hagyta el Szenczi Molnár Albert a Sauer-nyomdát?, *ItK*, 69, 1965, 194-195.

8. A Catilina-mozgalom külpolitikai hátteréhez, *AntTan.*, 12/2, 1965, 242-251.
9. A. Cortesius panerygicusa Mátyás és a pápaság diplomáciai érintkezésének tükrében, *ItK* 69, 1965, 323–327.
10. Crassus et « la première conjuration de Catilina », *ACD*, 6, 1970, 35-43.
11. Az ún. római forradalom kérdése a szovjet szakirodalomban. *Századok* 1978 4., 704-715.
12. Asinius Pollio és a római köztársaság bukása. *Antik Tanulmányok*, 27. (1980), 240-253.
13. Megjegyzések az itáliai agrár-és társadalmi viszonyokhoz az i. e. 1. században. *Az antik társadalomtörténet problémái*. Debrecen, 1982, 199-219.
14. Platontól a “görög reneszánszig” (Sambucus szövegkiadói tevékenységétől a modern filológiáig). *Könyv és Könyvtár*, XIII. (1982) 369-374.
15. Költői időszemlélet a későreneszánsz és a barokk határán. *ItK*, 86, 1982 (5-6), 667-677.
16. Mese és történelemszemlélet az ókorban. *A Magyar Tudományos Akadémia I. Osztályának közleményei* 33. 1985, 111-121.
17. A római irodalmi örökség a régi magyar prózafordításokban. *Könyv és Könyvtár* XIV. 1985, 5-32.
18. Plotius Gallus, Pompeius Trogus, Pompilius, Pomponius Marcellus, Pomponius Mela, Pomponius Secundus, Porcius Latro, szócikkek in : *Világirodalmi Lexikon* X. Bp., 1986.
19. Az Országos Széchényi Könyvtár egyik kódexének (Cod. Lat. 167) helye a Florus-kéziratok hagyományában. *Acta Antiqua et Archaeologica, Supplementum* VI. Szeged, 1987. 37-46.
20. A wroclawi Θ-kódex (IV F38a) helye a Florus-szöveghagyományban. *Könyv és Könyvtár* XV.
21. Cicero és közönsége. *Műalkotás - esztétikum - közönség az antikvitásban*. Debrecen, 1988, 95-110.
22. A római történetírással kapcsolatos legújabb eredmények és módszerek (1975-1985). *Világtörténet*, 1989, 3., 83-111.
23. Néhány itáliai kézirat helye a Florus-kódexek stemmájában. *Antik Tanulmányok* 34. 1989-90, 44-47.
24. A munkaszervezés kérdése Cicero leveleinek tükrében. *Közösség és közösség-szervező erők az antikvitásban*. Red.: Sarkady János et Nemes Zoltán, Debrecen, *KLTE* 1991, 107-122.
25. Egy újabb nem e-típusú, transpositio nélküli Florus-kézirat meghatározásához. *Könyv és Könyvtár* XVI. Debrecen 1991, 73-78.
26. Sallustius, Rutilius Rufus, Santra, Marcus Aemilius Scaurus, Terentius, Sempronius Asellio, Sempronius Tuditanus, szócikkek in : *Világirodalmi Lexikon* XII. Bp., Akadémiai Kiadó, 1991.
27. Florus-problémák. *Antik Tanulmányok* 35, 1991, 1-14.
28. Rabszolgafelkelések Rómában. *Antik Tanulmányok* 36, 1992, 94-98.
29. Cicero organikus államfelfogása consuli beszédeiben. *Antik Tanulmányok* 36, 1992, 67-77.
30. Kiegészítések “A római történetírással kapcsolatos legújabb eredmények és módszerek 1975-1985” c. kutatási beszámolóhoz. *Klió* 1, 1992, 19-32.
31. Római szerzők 17. századi magyar fordításai. Balassi kiadó, Budapest, 1993. Lektorálta és előszó (7-32) Havas László.
32. Az antik organikus történelem-felfogás elemei Nadányi Jánosnál. In: *Toposzok és exemplumok régi irodalmunkban*. Redigunt: I. Bitskey et A. Tamás. *Studia Litteraria* XXXII. Debrecen, 1994, 43-51.

33. Cicero és Róma alapításának hétszázadik évfordulója. *Hereditas Ciceroniana. ΑΓΑΘΑ I.* Debrecen, 1995, 45-59.
34. Petrarca, a Florus-filológia megalapítója. *Italianistica Debreceniensis*, 2 (1995), 7-28.
35. Jacques Maritain organikus társadalom- és államfelfogása a mai Európa politikai törekvéseinek tükrében. In: *Ember – társadalom – hit. Jacques Maritain tomista humanizmusa.* Nyíregyháza, 1996, 47-52.
36. Augustus portréja a korai Antoninus-periódus latin nyelvű történetírásában. *Debreceni Szemle*, 1996/2, 184-194.
37. A honfoglalás és államalapítás Nadányi János organikus történelemfelfogásában. In: *A neolatin irodalom Európában és Magyarországon.* Pécs, Janus Pannonius Tudományegyetem, 1996, 153-162.
38. Florus-problémák II. Antik Tanulmányok, *Studia Antiqua* XLI. 1-2. sz. 1997. 91-105.
39. Használta-e Freculphus *Chronica*-jában Florust? *Könyv és Könyvtár* XX. 1998, 101-111.
40. Egy Petrarca-kódex helye és jelentősége az ún. e-típusú Florus-kéziratok k-csoportjában. In: *Könyv és Könyvtár* XXI, Debrecen, 1999, 5-43.
41. A római irodalom egy magyar tudós szemszögéből. = *Debreceni Szemle* (1993). 7. 1999. 4. 594-607. Adamik Tamás: *Római irodalom.* 1-4.köt.
42. A keresztény időszámítás és Róma. *Vigilia* 65, 2000/1, 13-22.
43. A klasszikus római történetírás hatása a magyarországi latin nyelvű irodalom kezdeteire. *ItK* 5-6, 2000, 539-573.
44. Maritain és a klasszikus antikvitás. *Debreceni Szemle*, IX: évf. 1. szám, 2001/I. 78-88.
45. A saecularis gondolat mint irodalomalkító tényező Rómában. *Antik Tanulmányok* XLV (2001) 75-112.
46. Az *imperium Romanum* és a korai kereszténység mint a közös európai kultúra alappillére. *Debreceni Szemle*, 3, 2002, 369-382.
47. A Szent István-féle Intelmek és lehetséges bizánci irodalmi háttere. In: *Kultúrák találkozása. Ünnepi tanulmányok Olajos Terézia professzornő tiszteletére.* Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 2002, 49- 62.
48. Sallustius kéziratos hagyományozódásához. Újabb szempontok a Szent Istvánnak tulajdonított "Intelmek" forrásaihoz. *Könyv és Könyvtár* 24, 2002, 5-32.
49. A római Florustól az európai és nemzeti "Florusokon" át a Florus Hungaricusig. A klasszikus görög-római ókor a magyar művelődésben és a tudományban. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szervezett konferencia anyagának kötete. Budapest, 2003, 47-72.
50. Ianus Pannonius történelemkonceptiója [La conception de l'histoire chez Ianus Pannonius]. *Könyv és Könyvtár* XXV 2003, 7-37.
51. II. Szilveszter pápa és a Szent István-i Magyarország. *Vigilia*, 69, 2004 /1, 2-12.
52. A Florus Hungaricus az európai Florusok sorában. In: *Labor omnia vincit. Mélanges G. Tüskés.* Bp. 2005, 27-30.
53. *Puer adhuc scientia grammaticae artis ad plene inbutus est.* Mélanges L. Szörényi. CD, Budapest, 2005, No. 74., 11 lap.
54. A Szent István-i *Intelmek* szöveghagyománya és II. Rákóczi Ferenc *Tractatus de potestate* c. fejedelemtükre. *ItK*, 2006 1-2, pp. 138-152.
55. Aquinói Tamás „fejedelemtükre” és Jacques Maritain organikus társadalom- és államfelfogása. In : Aquinói Szent Tamás nyomában. A Magyarországi Aquinói Szent Tamás Társaság konferenciái 2004-2005. Red. : Cselényi István Gábor-Hoppál Kál Bulcsú–Kormos József. 2007, Budapest. pp. 227-235. (Rés. en français)

56. Egy Caesarnak szóló "fejedelemtükrő" a Kr. e. 40-es évek első feléből. In: Orpheusz búcsúzik. Tanulmányok Sarkady János emlékére. Károli Egyetemi Kiadó. Budapest, 2007, 129-147.
57. Elnöki beszámoló a Magyar Neolatin Egyesület tevékenységéről (2000–2006). In: VARIETAS GENTIUM COMMUNIS LATINITATIS. A XIII. Neolatin Világkongresszus (2006), Szeged 2008, 37-45.
58. Nadányi János. Szócikk, in: Magyar Művelődéstörténeti Lexikon VIII. Balassi Kiadó, 2008, 61-62.
59. A klasszika-filológiai műhely tevékenysége a Debreceni Egyetemen. Debreceni Szemle, 2009/1. 96-110.
60. Denis de Rougemont et Jacques Maritain történelem-felfogása Aquinói Tamás organikus társadalom-szemlélete nyomán. In : Aquinói Tamás párbeszéde korunkkal. A 2006-2008. évi konferenciák előadásai. A Magyarországi Aquinói Szent Tamás Társaság kiadványa, Budapest, 2009., 178-188.
61. Szent István és az első ezredforduló Európája. Debreceni Disputa, VII/9, 2009. szeptember. Debreceni Önkormányzat Lapkiadó KFT. 58-62. l.
62. Emlékezés Brusznjai Árpádra, egy kivégzett '56-os filológusra In: Tudós tanárok az Eötvös Collegium-ban. Szerk. Sepsí Enikő és Tóth Károly. Ráció Kiadó, Budapest, 2009. p. 102-108.
63. Petrityevith Horváth Kozma. Szócikk, in: Magyar Művelődéstörténeti Lexikon IX. Balassi Kiadó, 2009, 169-170.
64. A Szent István-i *Intelmek* és Cicero. A Danubio ad usque Gangen. Klasszika-filológiai, indológiai és magyar kultúrtörténeti tanulmányok a 80 éves Vekerdi József köszöntésére. Typotex – Eötvös József Collegium, Budapest, 2009 137-157. (ISBN 978-963-279-049-7)
65. A Szent István-i *Intelmek*-től a II. Rákóczi Ferenc-féle *Tractatus de potestate*-ig. Classica - Medievalia - Neolatina V. Ab Uppsalia usque ad Debrecinum. A Neolatin Tanulmányok Nemzetközi Társasága (*IANLS*) XIV. Nemzetközi Kongresszusa (Uppsala, 2009. augusztus 2-9.) magyar előadóinak dolgozatai magyarul (Debrecen, 2009. november 26-27.). Societas Neolatina Hungarica, Sectio Debreceniensis, Debrecini MMX. 25-33. (ISSN 1789-8838; ISBN 978-963-318-004-1)
66. Jellemrajz és propaganda Cicero Catilina elleni beszédeiben, különös tekintettel a *Catilinaria primara*. AAASzeged (Acta Antiqua et Archeologica). Supplementum XIII. Corollarium. Tanulmányok a 65 éves Tar Ibolya tiszteletére. Szerk. Czerovszki Mariann és Nagyillés János. Szeged 2010 (2011), 89-95. ISSN 0567-7246 (Acta Antiqua et Archeologica); ISSN 0324-6523 (Acta Universitatis Szegediensis); ISBN 978-963-306-106-0
67. A politikai szerepvállalás mitizálása Cicerónál. In: Fikció és propaganda az ókorban. Válogatás a VIII. Magyar Ókortudományi Konferencia előadásaiból Szeged, 2008. május 22-25). Szerk. Mayer Péter és Tar Ibolya. Acta Universitatis Szegediensis, Acta Antiqua et Archeologica, Supplementum XII. Szeged Hungaria 2010., pp. 109-116. ISBN 978-963-306-105-3.
68. Janus Pannonius Marcellus-*panegiricus*ának értelmezéséhez. In: ItK. Irodalomtörténeti közlemények 2011. CXV. évfolyam 2. szám. Tanulmányok Ritoókné Szalay Ágnes köszöntésére. P.129-136. HU ISSN 0021-1486. Elektronikus kiadás: HU ISSN 1588 0834. (A kiadvány megjelenésétől számított 36 hónap múltán késleltetve jelenik meg a neten).

69. ...sine quibus valet nullus... ad aeternum pertingere Regnum. Amen! Erények nélkül senki sem képes az örökkévalóság birodalmába eljutni. In: A halálbiztos halál. Tanulmányok az elmúlás és a halál kultúrájáról. Szerk. Diósi Dávid. Szent István Társulat, az Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Verbum, Keresztény Kulturális Egyesület, Budapest - Kolozsvár, 2011, pp. 183-193. ISBN 978-606-8059-57-0.
70. Florus és a Nagy Sándor-hagyomány, Antik Tanulmányok, 55, 2011, 273-282.

B) EGYÉB TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

VI. Szerkesztett kötet

1. Külföldön idegen nyelven

2. Magyarországon idegen nyelven

1. Havas, L. : P. Anni Flori. Opera quae extant omnia. Curavit et edidit Ladislaus Havas. ΑΓΑΘΑ (Series Latina I.), Debrecini 1977, 271. (ISSN 1219 7130; ISBN 963 472 188 5)
2. Havas, L.: Iohannis Nadányi: Opera Selecta. Edidit Ladislaus Havas. De auctore et de historiographia saeculorum XV et XVII hungarica scripsit Ladislaus Havas (Postface écrite par László Havas). Societas Neolatina Hungarica – Sectio Debreceniensis, Debrecini, MMII, 252.(ISSN 1789-8838)
3. Havas, L. - Tegye, I. (edd.): Hercules Latinus. Acta colloquiorum minorum anno MMIV Aquis Sextiis, sequenti autem anno Debrecini causa... Societas Neolatina Hungarica – Sectio Debreceniensis, Debrecini MMVI
4. Havas, L. - Tegye, I. (edd.): Classica - Mediaevalia - Neolatina III. Schola Europaea. Les valeurs de l'Europe - L'Europe des valeurs. Acta conventus de Schola Europaea a die vicesimo usque ad diem vicesimum quartum mensis novembris anno MMVII Budapestini, in civitate Piliscsaba et Debrecini habiti. Societas Neolatina Hungarica – Sectio Debreceniensis, Collegium de Iosepho Eötvös nominatum. Debrecini et Budapestini MMIX. (ISBN 978 956 473 294 59)
5. Havas, L. - Tegye, I. (edd.): Classica - Mediaevalia - Neolatina IV. Cronica regum et imperatorum. Bev. Szöveggondozás: Vizkelety András, Societas Neolatina Hungarica Sectio Debreceniensis, Debrecini MMIX (ISBN 978-963-473-330-0)
6. Havas, L. - Tegye, I. (redd.): Selected Writings. West and East in the Unity of the Ancient World ΑΓΑΘΑ XII. 347 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2002. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 619 4 Havas L. - Tegye, I. (redd.): Sarbak Gábor: Miracula sancti Pauli primi heremite. Hadnagy Bálint pálos rendi kézikönyve, 1511. ΑΓΑΘΑ XIII. 145+ VII lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2003. (*nincs ISSN stb száma!!!!*)
7. Havas, L. - Tegye, I.: (redd.): Előd Nemerkenyi: Latin classics in medieval Hungary eleventh century. ΑΓΑΘΑ XIV. 273 lap. University of Debrecen Faculty of Philosophy Departement of Classical Philology. CEU Medievalia Volume 6. Central European University Departement of Medieval Studies. Debrecen - Budapest, 2004. ISBN 9637326049; ΑΓΑΘΑ ISSN 12197130; CEU Medievalia ISSN 15876470
8. Havas, L. - Tegye, I. (redd.): Madas Edit: Sermones de Sancto Ladislao rege Hungariae. Középkori prédikációk Szent László királyról. Kényelvű kiadás. (Ed. Madas Edit)

ΑΓΑΘΑ XV. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék,
Debrecen, 2004. 346 lap. ISBN 93 472 884 7

3. Külföldön magyarul

4. Magyarországon magyarul

1. Havas László (szerk.), Integráció a felsőfokú képzésben és nevelésben, Debrecen: DAB Neveléstudományi Munkabizottsága, 1983 (Debreceni Pedagógiai Füzetek; 4.).
2. Havas L. - Gesztelyi T. - Szekeres Cs. - Szűcs G. - Tegyei I.: Cicero öröksége. Hereditas Ciceroniana. ΑΓΑΘΑ I. Studia ad philologiam classicam pertinentia quae in aedibus Universitatis Debreceniensis rediguntur. 302 lap. Debrecen 1995. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 049 8
3. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba I. (Első kiadás) Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 1996.
4. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba I. A görög és római világ írásos és tárgyi emlékei (Introductio in Studia Antiqua I. Fontes et Monumenta Mundi Graeco-Latini). Második javított és bővített kiadás. ΑΓΑΘΑ II. 397 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 1998. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 293 8
5. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba I. A görög és római világ írásos és tárgyi emlékei (Introductio in Studia Antiqua I. Fontes et Monumenta Mundi Graeco-Latini). Harmadik javított és bővített kiadás. ΑΓΑΘΑ II. 408 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2009. ISSN 0418-453X; ISBN 978-963-472-306-5
6. Havas, L. - Óbis, H. - Szűcs, G. - Ujlaky, I.(redd.): Róma. Egy világbirodalom politikai, erkölcsi és történelmi eszméi, I-II. Antik államelméleti antológia. ΑΓΑΘΑ IV. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998. ISSN 1219-7130
7. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba II. ΑΓΑΘΑ V. 286 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 1999. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 402 7
8. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba III. ΑΓΑΘΑ VI. 313 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 1999. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 403 5
9. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba IV. ΑΓΑΘΑ VII. 498 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2001. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 533 3
10. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Puskely Mária: A monachizmus kezdetei a római birodalomban. III-IV. század. ΑΓΑΘΑ VIII. Dissertationes Debrecenienses 1. 362 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2001. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 538 4.
11. Havas, L. - Tegyei, I.: (redd.): Ókeresztény latin írók. ΑΓΑΘΑ X. 448 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2003. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 755 7
12. Havas, L. - Óbis, H. - Szabadi, I. - Szűcs, G. - Orosz, Á. - Takács, L. - Tegyei, I.: Iohannis Nadányi: Florus Hungaricus. Nadányi János: A magyar Florus. ΑΓΑΘΑ XI. 456

- lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2001. 1219-7130; ISBN 963 472 623 2
13. Havas, L. - Tegye, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba V. ΑΓΑΘΑ XVIII. 295 lap. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai Tanszék, Debrecen, 2006. ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 963 0
  14. Havas L. - Kiss S. (redd.): Uralkodó és polgár antik tükörben I-II. Bevezető tanulmány: Havas László (pp. 9-191) Fordították, magyarázatok, jegyzetek: Burai Erzsébet, Havas László, Kálny Beatrix, Kató Péter, Kiss Sebestyén, Kozma Laura, Kőríz Imre, Répás László, Szekeres Csilla, Varga Teréz, Végh Judit. ΑΓΑΘΑ XXI. Debrecen, 2007, pp. 920 + 50 kép. (ISBN 978-963-473-096-5; ISBN 978-963-473-098-9).
  15. Havas, L. - Tegye, I. (edd.): Classica - Mediaevalia - Neolatina. Acta conventus diebus undecimo et duodecimo mensis Maii anno MMIV Debrecini habiti. Societas Neolatina Hungarica Sectio Debreceniensis, Debrecini MMVI
  16. Havas, L. - Tegye, I. (edd.): Classica - Mediaevalia - Neolatina II. Societas Neolatina Hungarica Sectio Debreceniensis, Debrecini MMVII (ISBN 978-963-473-076-7)
  17. Havas, L. - Tegye, I.: (redd.): Bevezetés az ókortudományba I. A görög és római világ írásos és tárgyi emlékei (Introductio in Studia Antiqua I. Fontes et Monumenta Mundi Graeco-Latini). ΑΓΑΘΑ II. Harmadik javított és bővített kiadás, 408 lap. (Editio tertia emendata et aucta). Sub Aegide Societatis Studiorum Antiquorum hoc volumen redegerunt Ladislaus Havas et Emericus Tegye. Debreceni Egyetemi Kiadó (University Press), Debrecen, 2009. (ISSN 0418-453X; ISBN 978-963-473-306-5)
  18. Havas L. (red.). Rimócziné Hamar Márta: Szemek, mint két ragyogó virág... Összegyűjtött tanulmányok. Paedagogus 1. Studia ad res humanitatis Latine docendas pertinentia quae in aedibus Universitatis Debreceniensis rediguntur. Moderatrix rerum technicarum Angela Kiss. Debrecen, 2007. 318 lap. ISBN 978-973-473-092-7.

+ ACTA CLASSICA UNIVERSITATIS DEBRECENIENSIS sorozat szerkesztése két évtizeden át

VII. Egyetemi, főiskolai jegyzet

1. Külföldön idegen nyelven
2. Magyarországon idegen nyelven
3. Külföldön magyarul
4. Magyarországon magyarul

VIII. Ismertetés, recenzió

1. Külföldön idegen nyelven:

1. Achim Kukofka: Süditalien im Zweiten Punischen Krieg. Frankfurt aM, Bern-Paris, New-York, Lang 1990. Europäische Hochschulschriften Reihe III. Geschichte u. ihre Hilfswissenschaften 432. In: Gnomon
2. L'Association Hongroise Jacques Maritain (avec Havas Deák Gyöngyi). Les trente ans de l'Institut International Jacques Maritain. Notes et Documents. Supplément au No. 86., avril 2004. 59-61.

2. Magyarországon idegen nyelven

3. Külföldön magyarul

4. Magyarországon magyarul

1. Trencsényi-Waldapfel Imre: Klasszikus arcképek, in: *Alföld* 15/11, 1964, 1049-1050.
2. Cicero: *De imperio Cn. Pompei*, kiad. Maróti Egon, *AntTan.*, 17, 1970, 89-94.
3. Balázs György: *Clementia Caesaris* Bp. 1972. *Antik Tanulmányok* 1975, 22., 297-298.
4. J. Ijewijn: *Companion to Neo-Latin Studies*. Amsterdam - New York-Oxford, 1977 In: *Filológiai Közlöny* XXVII. 4. sz.473-478.
5. Bajkó Mátyás: Kollégiumi iskolakultúránk a felvilágosodás idején és a reformkorban, *PedSzle*, 28/2, 1978, 178-182.
6. Bitskey István: Hitviták tüzeiben, *FilKözl.*, 26/3, 1980, 391-395.
7. Bitskey István: Humanista erudíció és barokk világkép, *FilKözl.*, 29/3-4, 1983,502-504.
8. *Études de Philologie Classique*, Torun 1983, *Acta Classica Univ. Sci. Debr.* XXI. 1985, 123-124.
9. Hahn I.: Hitvilág és történelem. *Filológiai Közlöny* 30. 1984, 375-378.
10. Vitairat az antik antiszemitizmus ellen. Josephus Flavius: Apión ellen, avagy a zsidó nép hősi voltáról. *Világosság* 26. 1985, 10, 652-654.
11. Hahn I.: Álomfejtés és társadalmi valóság. *Acta Classica Univ. Sci. Debr.* XXII. 1986, 7-10.
12. Athéni demokrácia vagy inkább görög demokrácia? E. W. Robinson: Az első demokráciák. A korai népi kormányzás Athénen kívül. *Klio*, 1998/1. 66-67. <http://www.c3.hu/~klio>
13. J. Maritain és a XIX–XX. századi antiszemitizmus. Anna Lacre: La questione dell'ebraismo (*Annali della Facoltà di Lettere e Filosofia. Univerità degli Studi di Bari*, 41, 1998, 481-500). In: *Klió* II. 2002/2, 97-107. <http://www.c3.hu/~klio>
14. A római irodalom egy magyar tudós szemszögéből. = *Debreceni Szemle* (1993). 7. 1999. 4. 594-607. Adamik Tamás: *Római irodalom*. 1-4.köt.
15. Glauco Maria Cantarella: Európa X. századi képe a magyarokról. Glauco Maria Cantarella: una sera dell'anno mille. Scene di medioevo (Az ezredév egy estéje. Jelenetek a középkorból). In: *Collezione Storica Garzanti*, 2000. 299 o. In: *Klió* 2003/1, 77-84. <http://www.c3.hu/~klio>
16. Választások Rómában a köztársaság utolsó századában. Alexander Jacobson: Elections and Electioneering in Rome. A Study in the Political System of the Late Republic. *Történelmi füzetek* 128. Stuttgart, 1999. 252 oldal. In: *Klió* 2006/3, 98-107. <http://www.c3.hu/~klio>
17. "Hol vagy, István király?" A Szent István-hagyomány évszázadai. Szerkesztette Bene Sándor, Budapest, Gondolat Kiadó, 2006. In: *Irodalomtörténeti Közlemények (ItK)* 111/2007, 1-3, 297-304.
18. Dominique Briquel: Mítosz és fordulat avagy újraértékelés. A köztársaság születésének koholt elbeszélése Rómában. [Dominique Briquel : *Mythe et Révolution. La fabrication d'un récit : la naissance de la république à Rome*. Coll. Lat. 308, Bruxelles, 2007, 354 6.]. In: *Klió*, 2008, 71-85.
19. A Szegedi Középkorász Műhely ünnepe (A „forrás”, a „kétely” és a „törvény” alapelvei jegyében („Fons”, *skepsis*, *lex*.” *Ünnepi tanulmányok a 70 esztendő Makk Ferenc tiszteletére*. Szerkesztette Almási Tibor, Révész Éva, Szabados György, *SZTE Történelmi Segédtudományi Tanszék – Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 2010. 506 oldal*). In: *Aetas Történettudományi Folyóirat*. Magyar hadügy a 20. században. 26. évf. 2011. 1.

- szám, szerk. Pelyach István. AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület, Szeged, 2011, pp. 219-223. ISSN 0237-7934
20. Egy történelmi esemény mitológikus megjelenítése: hogyan foglalták el a gallok Kr. e 390-ben vagy 387-ben Rómát? Dominique Briquel : La prise de Rome par les Gaulois. Une lecture mythique d'un événement historique (Róma elfoglalása a gallok által. Egy történelmi esemény mitológiai olvasata.) Paris, Sorbonne, 2008 p. In: Klió 2010/4, 64-72. ISSN 1216-2965; <http://www.c3.hu/~klio>

Népszerűsítő tanulmányok

1. Fábián Pál (szerk.): Magyar szófejtések gyűjteménye. Budapest, 1964, passim (latin eredetű magyar jövevényszavak)
2. Egy köztársaság bukása, *História*, 1982 4., 3-4.
3. A római humanitas, Vergilius eclogái, Tacitus történelemszemlélete, *Latin nyelv I-IV. Tanári kézikönyv Bp.*, 1985 243-246, 272-274, 282-284.
4. Római levél – Az antik Róma mai szemmel, *Hajdú-Bihar Megyei Napló*, 1985. dec. 14., 9
5. Zoltán Kádár septuagénnaire, *Acta Classica XXII*, 1986, 7-10.
6. Cicero, a védőügyvéd, *Rubicon*, 1987 (8.), 13-15.
7. István király és a magyarországi zene évszázadai. *Szabolcs-Szatmári Szemle* 1988, 4., 353-358.
8. A soknépű Római Birodalom, *História* 13, 1991 5-6., 36-38.
9. Klaniczay Tiborra emlékezünk, (Egy filológus hálás emlékezete), *Irodalomismeret* 1992/2-3.
10. Ékesszólás és kirekesztés, *Rubicon* 4. 1993 (1-2.), 23-27.
11. Az utazó Róma, *Rubicon* 3. 1992 (7.), 27-30.
12. A nevelés a görög-római világban, in: *Műhely*, 1999, 124-126.
13. A principátus születése. A római világbirodalom augustusi stabilizációja. In: *Rubicon. Titokzatos ókor*. 1997/3-4., 32-36.
14. Gyakorlat és elmélet a DAB szak-és munkabizottságainak elrendezésében. *Debreceni Szemle*, 1999/2, 257-269.
15. Kölcsey Ferenc - Varga Tamáshoz, A levelet Havas Lászlónak az eredeti alapján végrehajtott emendációjával közöljük. *Itk*. 1964. 672-673. In: Kölcsey Ferenc munkái. *Levezés I. 1808-1818. Universitas Kiadó, Budapest, 2005. 959-961.*
16. Egy kivégzett filológus emlékére, *Brusznayai Árpád (1924-1958)*. In: *Debreceni Disputa*, 08/01. 2008 február, 55-57.
17. Pagina memoriae Stephani Borzsák (1914-2007). In: *Debreceni Disputa*, 08/02. VI., 2, 2008, február. 63-64.
18. Szent István Intelmei a Biblia és a reneszánsz tükrében. In: *Debreceni Disputa*, 2008/11-12, 121-124.
19. A principátus születése. A római világbirodalom augustusi stabilizációja. In: *Rubicon. Titokzatos ókor*. 2008/1 Különszám, 41-44. A különszám az 1997/3-4. szám újraserkesztett változata.
20. Nyolcvanegy jeles hetvenes. Havas László bemutatkozása. In: *Napút Évkönyv 2009. X. évfolyam*, 10. szám. 2008 december, 64-66.
21. Emlékezés Brusznayai Árpádra, egy kivégzett '56-os filológusra In: *Tudós tanárok az Eötvös Collegium-ban*. Szerk. Sepsi Enikő és Tóth Károly. *Ráció Kiadó, Budapest, 2009. p. 102-108.*

22. Megemlékezés Brusznjai Árpád kivégzésnek 50. évfordulóján. In: Büntetőjogi tanulmányok XI. MTA Veszprémi területi Bizottsága, Veszprém, 2010, 285-291. (ISSN 1586-3077)
23. [Fordítás:] Roberto Papini: Az Európa-eszme Jacques Maritain szerint = L'idée d'Europe selon Jacques Maritain. Ford. Havas László és H. Deák Gyöngyi, In: Aquinói Tamás és a tomizmus ma. Thomas Aquinas and Thomism Today. Vallástudományi Könyvtár II. Magyar Vallástudományi Társaság - Magyarországi Aquinói Szent Tamás Társaság, L'Harmattan Kiadó, Bp. 2010 Szerk. Hoppál Kál Bulcsú, pp. 9-17. (ISBN 978-963-236-285-4, ISSN 2061-3938)
24. Egyetemes etika és hozzá igazodó demokrácia. Az emberi jogok és kötelességek helyes értékrendszerének megismerése. - Nézzünk bele a múlt tükrébe is! Magyar Nemzet, 2010. július 16. 6. lap
25. Kajtár Józsefné. Egy kiváló tanár emlékezete. <http://www.korpi.hu/korpitop-menu-2/veszprem-megyei-iroda/pedagogiai-hirado> 2011. február, pp. 1és 3-4.

IX. Egyéb publikációk

Az 1994 előtti írások egy része csak kézirati bibliográfiában van meg. Ennek egy része megjelent a *Corpus rei publicae* kiadványban (2002)

Ennek tartalomjegyzéke :

CONSPECTUS MATERIAE

Litteraria et historiographica	7
La monographie de Salluste sur Catilina et les événements qui suivirent la mort de César. Première partie	9
La monographie de Salluste sur Catilina et les événements qui suivirent la mort de César. Seconde partie	25
La conception organique de l'histoire sous l'empire romain et ses origines	40
L'idée d'état dans les discours consulaires de Cicéron	51
Éléments du biologisme dans la conception historique de Tacite	65
Réminiscences d'Horace chez Florus	104
Gibt es eine Konzeption der Weltgeschichte bei Florus?	129
Historica	137
Verrès et les cités de Sicile	139
La <i>rogatio Servilia</i>	156
Rome and the <i>aurum sacrum</i>	185
Pompée et la première conjuration de Catilina	203
Crassus et «la première conjuration de Catilina». Les relations de Cicéron et de Crassus	217
Die catilinarische Bewegung unter dem Gesichtspunkt der sogenannten Popularen- und Optimatenpolitik	229
Arrière-plan religieux de la conjuration de Catilina	244
La conjuration de Catilina et le passage de Rome de la république au principat	254
Asinius Pollio and the Fall of the Roman Republic	269
Zum aussenpolitischen Hintergrund der Entstehung der Epitome des Florus	285
Un pseudo-triomphe d'Hadrien aux frontières d'après Florus	289
Mediaevalia	309
Le panégyrique de Cortesius et les relations diplomatiques entre Mathias Corvin et la Papauté	311
From Plato to the "Greek Renaissance"	318
Das geistige Erbe des antiken Rom und die klassische Geschichts- auffassung in der altungarischen Literatur	325
Éléments païens et chrétiens dans la littérature latine au début du royaume hongrois	350
Examinationes codicum	367

Textgeschichte des Florus von der Antike bis zur frühen Neuzeit	369
La critique de textes et les humanistes	404
Die Rezeption des Florus bei Johannes von Salisbury	411
Addenda	419
Index nominum antiquorum	459

Idézettség a www.doktori.hu lapon megjelölt 10 fontos kiadványhoz

1./

Miroir de prince et de citoyen chez Salluste et sa fortune dans la Hongrie du Moyen Age et de la Renaissance tardive. Revue des Études Latines, Tome 87. 2010, Paris, 249-271. (ISSN 0373-5737)

2./

La tradition textuelle des « Admonitions » de Saint Étienne de Hongrie. 48, 2008. 103-113. c. cikkhez:

Szabados György : Árpád nemzetsége a magyar trónon, in : Nemzet és hagyomány, 2009, pp. 87-100. idézettség 6-szor a 91-99. lapokon.

3./

Sancti Stephani regis primi Hungariae Libellus de institutione Morum sive Admonitio spiritualis. Saint Étienne de Hongrie. Textum edendum curavit, apparatus critico instruxit Ladislaus Havas, translatione Franco-Gallica instruxit Iohannes-Petrus Levet. Saint Étienne de Hongrie : Petit traité d'éducation morale ou Exhortation Spirituelle. Texte établie avec notes critiques par lászló havas, traduit par Jean-Pierre Levet. AGAΘA (Series Latina III.), Debrecini MMVIII, p. 91 + p. 38 avec tableaux. (ISBN 978-963-473-112-2 ; ISSN 1219 7130):

J.-P. Levet, Une philologie euro-méditerranéenne, in : Cause Commune, 2008, pp.129-135.

4./

Sur l'un des inspirateurs possibles de l'idée concernant l'identité européenne. Les *Admonitions* de saint Étienne de Hongrie et la France contemporaine - c. tanulmányhoz :

J.-P. Levet, De la philologie classique à une philologie euro-méditerranéenne, Classical Papers, vol. 8, 2008, Le Caire, [2009], pp. 49-63.

5./

Uralkodó és polgár antik tökörben kiadványhoz :

Hoffmann Zsuzsanna, Aetas 24, 2009, 3. szám

6./

Római és latin irodalom c. könyvhöz:

Ferenczi Attila: Vergilius harmadik évezrede, Gondolat Kiadó, 2010, ISBN 978 963 693 057 8 és ISSN 1788 9553, p. 27 és p. 160.

7./

A Sancti Stephani regis primi Hungariae Libellus de institutione morum, Agatha (Series Latina II)-höz (2004) :

Nemerikényi Előd, BUKSZ, 18. évf. 3. szám 2006: 275 sk;

Szabados György: A magyar történelem kezdteiről, Budapest, 2006

Adamik Tamás, Vallástudományi Szemle 4/1 (2008) 155-179.

Nemerikényi Előd: A latin írásbeliség kialakulása a középkori Magyarországon. *Aetas*, 23, 2008, pp. 89-93, 36. jegyzet

J-P. Levet, Gerbert d'Aurillac et la poésie, in : S. Cassagne-Brouquet – M. Yvernault, Poète et artistes. La figure du créateur en Europe au Moyen Age, Limoges, 2007, pp. 89-101.

Eisler János: Kísérlet a Szent Korona felső részének, a pánt készítési idejének újabb meghatározására a művészettörténet összehasonlító stíluselemzésével. In: Szent Korona-konferencia 2008. december 5. Óstörténeti füzetek 7, 2009, ISSN 1588-8487, ISBN 963 210 389 0, 58-92: itt. a 68. jegyzet, p. 83.

Dér Terézia, Prinz Emmerich, def Hoffnungsträger seines Vaters. In: Schola Europaea. Les valeurs de l'Europe – l'Europe des valeurs. Acta Conventus de Schola Europaea a die vicesimo usque ad diem vicesimum quartum mensis Novembris anno MMVII Budapestini, in civitate „Piliscsaba” et Debrecini habitati. Classica – Mediaevalia – Neolatina III. (ΑΓΑΘΑ XXIII), Debrecini MMIX, 423 l. Ediderunt Ladislaus Havas – Ladislaus Takács – Emericus Tegye. (ISBN 978 956 473 294 5), p. 182, 16. jegyzet

8./

Cicero: Az istenek természete. Fordítás, jegyzetek, utószó: Havas L. Szeged, Lazi Könyvkiadó, 2004, 276. (ISBN 963 9416 83 5):

Hoffmann Zsuzsanna, *Aetas*, 23, 2008, 1. sz., pp. 293-294.

9./

Corpus rei publicae. Studia Historico-philologica collecta. ΑΓΑΘΑ IX, Debrecini, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2002, 469. (ISSN 1219-7130; ISBN 963 472 630 5):

Forisek Péter, Censorinus és műve. PhD értekezés, Debrecen, 2003, 211 és passim.

Maróti Egon – Galántai Erzsébet : *Aetas*, 19, 2004, 3-4. sz., pp. 325-327

Forisek Péter, Censorinus : A születésnap. Máriabesnyő-Gödöllő, 2005 p. 253

Hoffmann Zsuzsanna: *Aetas*, 22, 2007. 4. sz. 143-152

Hoffmann Zsuzsanna : Antik nevelés, Veszprém, 2009 (11 hivatkozás) (l. vele kapcsolatban Takács Levente recenzióját : in : Orpheus Noster, 3/1, 2011, 95)

10./

P. Annii Flori Opera quae extant omnia, Agatha (Series Latina), Debrecen, 1997, és a korábbi *Florus*-publikációkhoz :

M. D. Reeve: The transmission of Florus and the Periochae again, *The Classical Quarterly*, n. s. 41, 1991, 453-483, surtout 469 et 476.

M. A. Levi - P. Meloni: *Storia romana*, Milano, 1992, p. 226.

M. von Albrecht: *Geschichte der römischen Literatur*, II, München, 1992, 1120.

K. A. Neuhausen: *Florus Einteilung der römischen Geschichte in Lebensalter*, Paris, 1992, passim.

- A. La Penna:** La cultura letteraria latina nel secolo degli (Antonini in: Storia di Roma: L'impero mediterraneo III. La cultura e l'impero, a cura di E. GABBA e A. SCHIAVONE, Torino, 1992, 505 et note 2.
- C. Facchini Tosi:** Il proemio di Floro. La Struttura concettuale e formale, Bologna 29 et 40, v. encore les notes et p. 114.
- Ferenczy E. - Maróti E.:** Hahn I. Az ókori Róma története, Budapest, 1992, passim, surtout 61 et 224-225.
- O. Steen Due:** La position politique de Salluste, Classica et Medaevalia (Copenhague), 34, 1983, 113 kk. surtout 134-137, et les notes.
- K. von Vretska:** Wiss. Komm. zu Sall. "De Catilinae coniuratione, Heidelberg, 1976, bibliographie et passim, surtout 10 et 289.
- A. Pastorino:** Sallustio (Lecture critiche) /casa editrice MURSIA/, h. n., é. n. (1976?)
- S. Gély:** Le nom de l'Italie. Mythe et histoire, d'Hellanoicos à Virgile, Genève, 1191, 428 et 494, et les notes.
- L. Bessone:** Floro un retore storico e poeta, Aufstieg u. Niedergang der römischen Welt, Brl. -N. Y., 1991, 80 kk.
- L. Bessone:** Floro ad Adriano: Spunti biografici, Sileno, 16, 1990, 207-220.
- C. Nicolet:** Rome et la conquête du monde méditerranéen p. 73.
- T. Loposzko:** Historia społeczna republikanckiego Rzymu, Warszawa, 1987, 353.
- F. Hinard:** Les proscriptions de Rome républicaine, Rome, 1985, passim
- J. M. Roldán Harvas:** La república Romana, Madrid, 1984, 724.
- M. van den Bruwaene:** Ciceron, De natura deorum, Bruxelles, 1986, Coll. Lat. vol. 192. p. 6. (t.IV)
- E. Olshausen:** Mithridates VI. u. Rom, in: Aufstieg u. Niedergang, I/1. Berlin, 1972, 806 kk.
- E. C. McGing:** The foreign policy of Mithridates VI. Eupator king of Pontus, Leiden, 1986. (dernier chapitre)
- Tar Ibolya:** Caesar, A polgárháború, kiadta, bevezetéssel és jegyzettel ellátta H. L., AntTan., 18, 1971, 284-288.
- Hahn István:** Az új magyar Cicero válogatás, AntTan., 256, 1978, 111-116.
- Maróti Egon:** Cicero De signis-ének értelmezéséhez, AntTan, 17, 1970, 71-73.
- Szepessy Tibor:** Vergilius Eklogáinak kiadásához, AntTan. 19, 1972, 253-261.
- J. Vendryès:** Latomus (Bruxelles), 32, 1973, 668 (Vergilius Eklogáiról)
- Hahn István:** in: Appianos, A római polgárháborúk, Budapest 1967, I. 489.
- Harmatta János:** Studies in the history and language of the Sarmatians, Szeged, 1970, 99.
- N. Criniti:** Aevum, 41, 1967, 371 et 381.
- N. Criniti:** La Bibliografia Catilinaris, Milano, 1971, p.1 et passim
- G. Giannelli:** - S. Mazzarino, Trattato di storia romana, Roma, 1970, I. 504-506.
- R. F. Rossi:** Nuove questioni di storia antica, Milano, 1969, 443.
- B. Finger:** Cicero, ein Mensch seiner Zeit, Berlin, 1968, 251.
- C. Nicolet:** Annales ESC, 26, 1971, 1203 kk.
- M. van den Bruwaene:** L'Antiquité Classique, 41, 1972, 780-82.
- C. Nicolet:** Mutations monétaires et organisation censitaire sous la République, Rome, 1978 (dans l'étude de préface).
- H. Triebnig:** L. Annaeus Florus. Texte für vergleichenden Lektüreunterricht, AU, 36, 1993, 87-91.
- G. Pavano Amato:** La congiura di Catilina, 1984, bibliographie.
- Bitskey István:** Pázmány Péter ismeretlen levele R. Bellarminóhoz, ItK, 1992/1. 81-83.

M. van den Bruwaene: in: *L'Antiquité Classique (LAC)*, 44, 1975, 423-424.

Idem: *LAC*, 46, 1977, 380-381.

Idem: *LAC*, 48, 1979, 323 kk.

Idem: *LAC*, 52, 1983, 637-639.

K. Christ: *Römische Geschichte. Eine Bibliographie*, Darmstadt, 1979: p.167 (no. 2642), p. 199 (no. 3145).

S. Fein: *Die Beziehungen der Kaiser Trajan und Hadrian zu den litterati* (Stuttgart und Leipzig, 1994, 354, 99-100 sqq.)

A kötet megjelenése után:

J. M. May: *Brill's companion to Cicero* (Leiden -Boston-Köln, 2002, 556, 592- 593).

Salmon, P. rec.: G. Urso: *Integrazione, mescolanza, rifiuto. Incontri di popoli, lingue e culture in Europa dall'Antichità all'Umanismo. Atti del convegno internazionale, Cividale del Friuli, 21-23 settembre 2000. A cura di G. U., Rome, "L'Erma di Bretschneider, 2001 in *Latomus*, Tome 62, octobre-décembre 2003.*

Peter Emberger: *Catilina und Caesar. in Historisch-Philologischer Kommentar zu Florus (Epit. 2,12-13). Verlag Dr. Kovač, Hamburg, 2005, ISBN 1435 6600,,: pp. 11 (2 db)12 -4, 14 -3,,: mintegy **500 idézés passim** és **10 db**: pp. 594-595 és **10 db**.: pp.623-624.*

Florus. Römische Geschichte. Lateinisch und deutsch. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2005, ISBN 3-534-18122-0, **37 db**. passim és **pp. 307-310**.

Bartók I.: *ItK*, 115/2, 2011, 607-610 (AB UPPSALIA USQUE AD DEBRECINUM. A NEOLATIN TANULMÁNYOK NEMZETKÖZI TÁRSASÁGA /IANLS/ xiv. Nemzetközi kongresszusa /Uppsala, 2009. aug. 2-9/ MAGYAR ELŐADÓINAK DOLGOZATAI MAGYARUL /Debrecen, 2009. nov. 26-27/, szerk. Havas L. és Tegye I, Societas Neolatina Hungarica, Sectio Debreceniensis, 2010 – CMNL, 5, pp. 124)(recensio), főleg 609.

Th. Guarn, *Memoria renovata*, Thèse, Université Lumière-Lyon 2, Année 2005, p. 536.

Polgár Anikó: *Ráfogások Ovidiusra. Fejezetek az antik költészet magyar fordítás- és hatástörténetéből*, Pozsony, 2011, 52; 57; 236; 247.

Szabados György: *Magyar államalapítások a IX-XI. században*, Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 26., Szeged, 2011, passim.